
UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Commissie F.B.A.

Besprekingsverslag

Datum 4 november 2019

Aanwezigen J.G.W. van Megen (voorzitter), M. Bos (secretaris), K.A. Blokland (secretaris-directeur), P.J. Gaynor (heemraad), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), H.G. van Burgsteden (Ongebouwd), C. van Dijk (ChristenUnie), W. Goedhart (Natuurterreinen), H.J. van Hartskamp (Lokaal Waterbeheer), J. Immeker (Ongebouwd), R. Kremers (CDA), C. de Kruijf (PvdA), E. Baron Mackay (VVD), M. Maijer (PvdA), A.T.F. Meier (Water Natuurlijk), S.E. Mulder (VVD), H.H. Pastoor (50PLUS), L.K. Pennings (Bedrijven), J.C. Pol-de Visser (AWP), D.H. Schut (Bedrijven), G.C. Sprik (50PLUS), M.A.J. van der Tas (CDA), H.J. Van der Wind (SGP)

Commissieleden niet zijnde gekozen bestuursleden S. Buist (PvdA), A. Hart (50PLUS), M. Meeuwissen (Water Natuurlijk), A. Zijlstra (ChristenUnie)

Ambtelijk aanw. L. Dennenberg, D.J. Tilkema, I. Kroeze, G. Hospers, R. Moolenaars, H. van Veldhuizen, G. Hospers, A. Smeenk, P. Blom, M. Reijnders, B. Meier, P. van Eck

Afwezig T. Klip-Martin (dijkgraaf)

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Nicolien Knapen

Volgende verg. 10 februari 2020

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen verslag commissie F.B.A. van 9 september 2019

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de samensteller.
Naar aanleiding van het verslag zijn er geen opmerkingen.

Actielijst:

1. Bekijken of het mogelijk is om publieksjaarverslag onderdeel te laten zijn van totaal van de jaarstukken: het college van d&h heeft besloten dit te doen, waarmee dit punt van de actielijst gehaald kan worden.

4. Begroting 2020

Mevrouw Dennenberg en mevrouw Kroeze verzorgen een presentatie.

Vragen en/of opmerkingen vanuit de commissie F.B.A.:

- Waardering en complimenten voor het prettig leesbare stuk. Het is een degelijk financieel stuk.
- Het verschil tussen de Voorjaarsbrief en de begroting ad € 6 miljoen is enorm groot. Corresponderen de financiële kaders en de ambities nog wel met elkaar?
- Het wegenarrest is technisch misschien uit te leggen aan de agrariërs maar gevoelsmatig niet. Er wordt nergens een handreiking gedaan om dit op te lossen. Dit is de weeffout XL, de overtreffende trap.
- Er is weliswaar sprake van een grote onverwachte toename, maar er wordt een groot beroep gedaan op de kennis en kunde van het waterschap om bijvoorbeeld gebiedsprocessen te managen. Dat vraagt extra inzet.
- Zijn er in het kader van het Bestuursakkoord stelposten opgenomen in het kader van biodiversiteit?
- De aansluiting met de beheerbegroting wordt gemist.
- De beheerbegroting laat geen inkomsten zien vanuit Kaamera, BECH of andere activiteiten.
- Voorgesteld wordt om eens naar de pensioenvoorzieningen van medewerkers te laten kijken, zeker gezien de huidige ontwikkelingen.
- Er wordt nergens gesproken over bezuinigingen c.q. besparingen.
- Er zijn zorgen over de kansen om de komende jaren het tekort weer in te lopen.
- Innovatie is belangrijk, maar gezien de onzekerheid is het belangrijk nu eerst de bestaande projecten af te maken.
- Voor de organisatie is het van belang om wendbaar en toekomstgericht te zijn.
- De Koers 2021 is niet in het bestuur aan de orde geweest. Verzocht wordt om een korte presentatie te krijgen van wat dit programma inhoudt.
- Hou bij de uitbreiding van de capaciteit rekening met de diversiteit.
- In de beleidsbegroting wordt niet gesproken over internationaal en ook niet veel over waterbewustzijn.
- Een regionaal adaptatieplan zou onderwerp kunnen zijn voor een beeldvormende vergadering.
- De stijging van een kleine 2% op de begroting is acceptabel zeker gezien de nieuwe manier van werken.
- Pleidooi om de gemeenteraden te informeren over de BOVI en dat dit een hulpmiddel is om plannen te kunnen optimaliseren.
- Verzoek aan d&h is om vóór de besluitvorming met een prioriteitsstelling te komen.
- Hoe denkt d&h om te gaan met de vastgestelde Bestuursagenda?
- De tariefsverhoging moet heel zorgvuldig worden uitgelegd.

- Op blz. 41 staat dat het risico PFAS nog niet in het weerstandsvermogen is opgenomen. Dat zal toch moeten gebeuren.
- Autonome ontwikkelingen zijn niet per definitie onvoorzienbaar.
- Gaat de egaliseringsreserve weer op niveau komen?
- In de doorkijk blijven de hoogste stijgingen juist ook bij ongebouwd liggen.
- Het belang van de belastingvoorstellen wordt benadrukt, ook inzake agrarisch natuurbeheer.
- Er is een andere kant m.b.t. droogte en risico-gestuurd maaibeheer. Er zijn vraagtekens of bij een groot deel van het werkgebied dit wel de oplossing is.
- Uit de Bestuursagenda zullen ambities en accenten volgen. Het moet volstrekt helder zijn dat dit binnen deze begroting vormgegeven moet worden.
- Ambities zijn torenhoog, wellicht is het nodig/gewenst om te temporiseren.
- Het wegenarrest heeft een enorme uitwerking. Kijk naar compensatiemogelijkheden.
- Er wordt geschreven richting de droogte, maar 30 jaar lang was er toch sprake van wateroverlast.
- Is er voor 2020 een piek in de kosten en blijft het daarna op een stabiel niveau?
- Is er een verband tussen het realiseren van ambities en het wel/niet realiseren van de ontwikkeling van de organisatie?
- De tariefstijging voor agrariërs is veel te hoog. Kan de opslag op wegen richting 400% helpen?
- De begroting is vooral geschreven van binnen naar buiten in plaats van voor wie we het doen en wat we dan willen bereiken.
- De tekst over blz. 25 digitale transformatie is nietszeggend.
- Volgend jaar is er sprake van € 10 miljoen aan onderzoekskosten en € 2,9 miljoen monitoringskosten. Is daar iets over terug te vinden? Monitoring is belangrijk in het kader van de Omgevingswet.
- Er is herhaaldelijk aandacht gevraagd voor waterbewustzijn en daar is weinig over te lezen in de beleidsbegroting. Dit is een gemiste kans. De CDA-fractie overweegt een motie op dit punt om dit anders te verwoorden, pakkender en enthousiaster richting de omgeving.
- Op blz. 17 van de beheerbegroting gaat het over het herijken van het ambassadeurnetwerk, terwijl de huidige ambassadeurs de deur is geweest. Het is verstandig om met de huidige kleine groep vrijwilligers in gesprek te gaan wat zij nog wel kunnen doen.
- Bij de begroting is het belangrijk om op een simpele manier te kunnen zien wat dit betekent voor de lastendruk buiten.
- Er nog niets te lezen over de Rekenkamerfunctie.
- Goede monitoring is belangrijk en zaken kritisch blijven volgen.
- De BOVI dient als leidraad. De energietransitie is volop in beweging; komt daar bijvoorbeeld een BEP (blauw energieplan) voor? Gaat het waterschap daar nog iets in betekenen?
- Moet er niet een extra budget opgenomen worden om waterfabriek Wilp te laten voortbestaan?
- Waar komt de € 1,6 miljoen onderhoud door derden vandaan? En hoeveel fte's zijn er op dit moment?

- M.b.t. de weeffout: Eerst ging dat om van berm tot berm en nu alleen om de verharding. Wie heeft daar voordeel van?
- In de zomer is een budget van € 7 miljoen goedgekeurd voor automatisering, het samengaan van het deel Vallei & Eem en het deel Veluwe. Waar staat dat in de stukken?
- Elektra: Het waterschap doet veel aan zonne-energie. Daar zou je toch niet op moeten toelagen.

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk:

- Het is gebruikelijk om in de Voorjaarsbrief en andere rapportages de stand van zaken van dat moment te rapporteren. Hier zat nog geen cao-verhoging in. De sprongsgewijze verhoging van de bezoldiging is groot en is niet alleen terug te vinden bij eigen medewerkers maar ook bij alle gemeenschappelijke regelingen. De andere € 3 miljoen is gerelateerd aan de ontwikkelingen van het laatste halfjaar. Er zijn veranderingen geweest in de organisatie waarbij het accent gelegd is op programmawijziging en dat heeft effect op de medewerkers. De ambities zijn beschreven in de BOVI 2050, een ambitieus beleidsplan. Dit is een invulling voor de komende vier jaar en daar worden geen verrassingen in verwacht. Er is op dit moment begroot wat op dit moment te overzien is.
- Op dit moment is een verdiepingsslag bezig waarbij gesteld is dat datgene wat nu staat goed uitgevoerd moet worden. Dat betekent voorzichtig zijn met uitbreiding van nieuwe taken.
- De discussie over de Bestuursagenda loopt en gaat pas verwerkt worden in de Voorjaarsnota in 2020. Indien er extra ambities zijn bij de Voorjaarsnota dan wordt mogelijk ingezet op prioritering. Het criterium is minstens 95% van de exploitatie realiseren en 80% van de investeringen.
- De weeffout gaat over wegen: Op dit moment is er alleen de mogelijkheid van 0% of 100% opslag. Het rijk en de gemeente hebben op dit moment het profijt van het arrest.
- De tarieven voor ongebouwd zijn jaren te laag geweest als gevolg van de interpretatie van de oppervlakte infrastructuur; dat wordt nu gecorrigeerd. Ongebouwd in dit waterschap heeft het laagste tarief van Nederland. Er is hoop dat straks bij de behandeling van het belastingstelsel de weeffout wordt opgeheven. Voor die tijd zijn daartoe technisch geen mogelijkheden.
- Egalisatiereserve: Op blz. 30 en 31 staan de sturingsplaatjes. De voorlopige stijgingen van de eerste twee jaar gaan om het wegwerken van de achterstand. Uitgangspunt is dat in de begrotingsperiode eens in de 4 jaar de zaak in evenwicht is. Als er grote incidentele meevallers zijn gaan deze naar de reserve, niet naar de egalisatiereserve.
- M.b.t. Wilp is er een extra budget.
- De Rekenkamer vraagt extra inzet van een specifiek deel van de organisatie. Dit staat nadrukkelijk op de agenda voor volgend jaar en komt t.z.t. terug.
- Opbrengsten Kaamera: Het is al mooi als Kaamera volgend jaar gaat produceren.
- PFAS: Het risico zit in het weerstandsvermogen verwerkt.

- De kosten van elektra zijn behoorlijk gestegen. De opbrengst van zonne-energie is daaraan gerelateerd een geringe factor.

Beantwoording door heemraad Schoonman:

- Droogte en wateroverlast: De focus ligt de afgelopen twee jaar sterk op droogte via risico-gestuurd maaibeheer en waar mogelijk meer water bufferen. Het waterschap heeft uiteraard de wettelijke taak om wateroverlast te voorkomen en daarop te investeren.
- Biodiversiteit: Er is inmiddels een uitvraag gedaan voor de denktank op 25 november a.s. Er zijn richtinggevende uitspraken gedaan bij de Voorjaarsnota, Er wordt ook al bekeken waar het waterschap een bijdrage zou kunnen doen: Bij de Grebbelinie bijvoorbeeld ligt er de uitdaging een bloemenlinie in te richten. Stelposten voor de biodiversiteit zitten wat diffuus door de begroting heen; dat gaat om exploitatie en menskracht.

Beantwoording door heemraad Gaynor:

Het bestuur wordt begin volgend jaar uitgenodigd voor een beeldvormend overleg rondom digitale transformatie. Daarna volgt eenduidige informatie richting de omgeving wat het waterschap op dit vlak gaat doen.

Beantwoording door heemraad Ter Maten:

- De opmerkingen m.b.t. het betrekken van inwoners worden ter harte genomen.
- De BOVI moet landen in de gemeenteraden. De zorg hierover wordt gedeeld, maar gemeenteraadsleden zitten nog in het voortraject van de Omgevingswet. Tegelijkertijd wordt het waterschap door medewerkers en colleges van gemeenten uitgenodigd om te vertellen over de BOVI. Het waterschap is volop bezig om de BOVI bij partners onder de aandacht te brengen.
- Daarbij past ook de organisatieontwikkeling waarbij andere competenties worden gevraagd. Dit is allemaal verwoord in de Koers 2021. Dit is een intern organisatiestuk waar de directie voor verantwoordelijk is, maar het is goed voor het ab om daar een beeld bij te hebben. Dat wordt georganiseerd.
- Uiteraard wordt gekeken naar diversiteit binnen de organisatie.
- Vrijwilligers: Het waterschap is gestopt met rondleidingen, niet met het vrijwilligerswerk. Helaas is de berichtgeving niet helemaal goed verlopen. Dit onderwerp komt t.z.t. terug als onderdeel van het meer handen en voeten geven aan waterbewustzijn.

In tweede termijn:

- Het tekort van € 6 miljoen is in korte tijd ontstaan. Verzoek is om (verwachte) substantiële zaken tussentijds te melden.
- Wellicht zijn er mogelijkheden m.b.t. het slotenmaaisel om de extreme stijging voor Ongebouwd te compenseren.
- Wanneer ligt de Nota Biodiversiteit op tafel als stip op de horizon?
- De toegankelijkheid van de begroting is voor het ab belangrijk. Wat zijn de essenties en hoe communiceren we daarover?

- Er zijn ongeveer 1.100 agrariërs in het gebied. De sector is hard nodig bij alles wat gaande is: biodiversiteit, klimaattransitie, energietransitie, voedseltransitie, recreatie en toerisme in het buitengebied. Denk na over een vorm van compensatie want anders wordt het lastig de boeren mee te krijgen.
- De verwachte cao-verhoging is niet meegenomen in de Voorjaarsnota. Neem voortaan veronderstelde of te verwachten verhogingen alvast mee.
- De verhoging bij bemalen gebied is 66% in plaats van 100%. Ligt daar ruimte?
- Prioriteitsstelling: Veel is afhankelijk van de transformatie in het personeel en de organisatie. Geadviseerd wordt om intern toch vast een soort prioriteitenlijst op te stellen.
- De tariefontwikkeling moet echt goed worden gecommuniceerd.
- De tekst m.b.t. PFAS op blz. 41 van de beleidsbegroting lijkt niet te corresponderen met het voorstel weerstandsvermogen.
- Een aantal fracties beraadt zich nog op de standpuntbepaling.

Reactie heemraad Van Vreeswijk:

- Goede communicatie richting de agrariërs is van groot belang. De stand van zaken is duidelijk aangegeven. In het nieuwe belastingstelsel zal gezocht worden naar een oplossing van de weeffout.
- Er volgt een schriftelijke reactie op de tekst van de PFAS, de tarieven m.b.t. bemalen/onbemalen en de vraag m.b.t. de pensioenvoorziening.

Reactie heemraad Schoonman:

- Beleidskader biodiversiteit: De verwachting is om Q1 van 2020 het beleidskader te hebben.
- Voor wat betreft het slotenmaaisel: Het waterschap verzamelt het maaisel voor boeren, zet dat voor hen een aantal keren om en dan is het van de agrariërs. Op deze manier ontdekken waterschap en agrariërs samen wat de meerwaarde is van slotenmaaisel.

Advies van de commissie F.B.A.:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

5. Belastingverordeningen 2020

Advies van de commissie F.B.A.:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

6. Weerstandsvermogen

Vragen en/of opmerkingen vanuit de commissie F.B.A.:

- Financieel technisch is het een prima stuk.
- Er is een indrukwekkende lijst met risico's opgesteld, soms erg theoretisch. De risico-attitude wordt gemist. Een gevoeligheidsanalyse kan zinvol zijn.

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk:

- Er is een achterliggend document om risico's te berekenen c.q. in te schatten. Wat nu voorligt is gericht op de begroting. Er wordt actief ingezet op alle grote risico's. Die komen aan de orde bij de tussenrapportage of in de begroting.

Advies van de commissie F.B.A.:

Dit stuk wordt als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

7. Aanvraag titel tot onteigening Waterfabriek Wilp

Vragen en/of opmerkingen vanuit de commissie F.B.A.:

- Onteigening is meer dan een technisch middel. Wees voorzichtig met het gebruik van onteigening zolang je nog in de minnelijke onderhandeling zit. Heemraad van Vreeswijk antwoordt dat het alleen om de titel gaat. Dit is op verzoek van de eigenaar. Deze aanvraag is ter bevordering van het proces met instemming van beiden en de hoop daar in goed overleg uit te komen.

Advies van de commissie F.B.A.:

Dit stuk wordt als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

8. Aanpassing belastingstelsel

Vragen en/of opmerkingen vanuit de commissie F.B.A.:

- Verzocht wordt het gevoel mee te nemen dat het advies van de CAB vrij snel aan de kant is gezet.
- Het mandaat is ruim geformuleerd. De fractie van de ChristenUnie maakt een voorbehoud ten aanzien van de formulering m.b.t. natuur.

Reactie van heemraad Van Vreeswijk:

- Er gaat uitgebreide discussie plaatsvinden. Op dit moment is niet duidelijk wat uiteindelijk het resultaat gaat worden.
- Het is van belang te proberen één lijn te trekken. Een gezamenlijk belastingstelsel is de hoogste prioriteit.

Advies van de commissie F.B.A.:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 27 november a.s.

9. Rondvraag

Mevrouw Meier (Water Natuurlijk) wijst op een internationaal project Inoqua waarbij o.a. aardwormen en watervlooiën worden ingezet om water te zuiveren. Wellicht is dit iets voor de Waterfabriek? Heemraad van Vreeswijk antwoordt dat dit niet bij de Waterfabriek past.

Datum 4 november 2019
Onderwerp Commissie F.B.A.
Pagina 8 van 8

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.00 uur, met dank voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 10 februari 2020.

Voorzitter

Secretaris

ACTIELIJST

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	04-11-2019	Digitale transformatie agenderen in beeldvormend ab in eerste helft 2020	College van d&h	Eerste helft 2020	
2	04-11-2019	Koers 2021 agenderen in beeldvormende ab in 2020	College van d&h	In 2020	
3	04-11-2019	M.b.t. begroting schriftelijk terugkoppelen: <ul style="list-style-type: none"> • Tekst PFAS. • Tarieven bemalen/onbemalen. • Pensioenvoorzieningen.	College van d&h	z.s.m.	